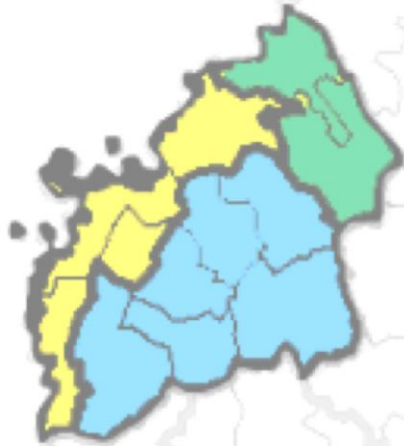

SONet BOTNIA:n ja Osaamiskeskusten ajankohtaista

SONet BOTNIA:n Keski-Pohjanmaan
ohjausryhmä 12.6.2020

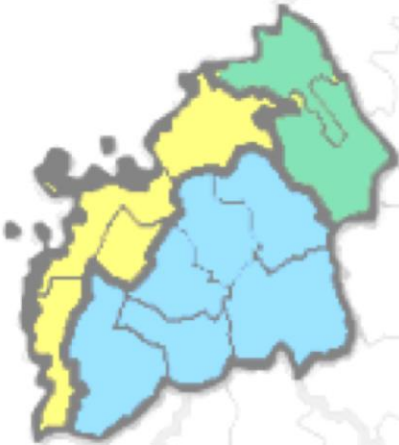
Arto Rautajoki,
Kehitysjohdaja, YTT

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan
osaamiskeskus
SONet BOTNIA

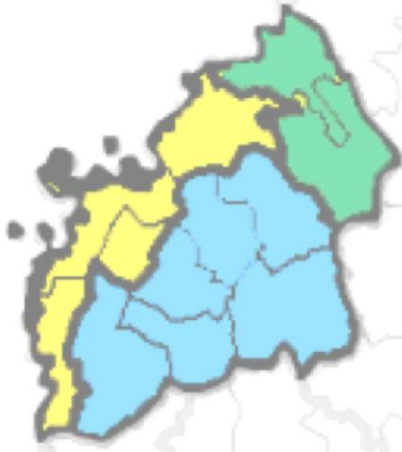
Elämässä eteenpäin - Covid 19 tuottama arki ja lastensuojelun jälkihuollon yhteiskehittäminen ESR-kehittämishanke 8/2020-12/2022

Taustaa:

- **Neet nuoret** (neither in employment nor in education or training)
= erityisen haavoittuva ryhmä, joka on vaarassa jäädä poikkeusolosuhteissa vähäiselle huomiolle
- Yhteishanke: THL päätoteuttaja, budjetti yht. € **988 216 €**, SONet BOTNIA:n osatoteutus, ESR 80 %: **348 854 €**, omarahoitus 20 %: **87 214 €**, yht. **436 068 €**
- **hankeaika: 8/2020-12/2022, SONet BOTNIA aloittaa 9/2020-**
- jälkihuollossa olevat nuoret kuntien vastuulla
- Kehittämistoiminnassa koordinaattorina sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA + kaupunkialue
- **SONet BOTNIA valmistellut alueellista hanketta kaupunkialueena: Vaasa, Pietarsaaren seutu, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalukuntayhtymä Soite, Seinäjoki, Järvipohjanmaa ja Suupohjan liikelaitoskuntayhtymä sekä Kanta-Hämeestä Hausjärvi ja Riihimäki**
- ESR-toimintalinja 5: Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta
- Hanke, jossa on henkilöitä varsinaisena kohderyhmänä

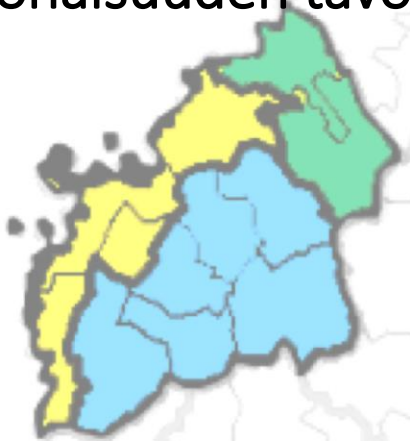
Elämässä eteenpäin - Covid 19 tuottama arki ja lastensuojelun jälkihuollon palvelujen yhteiskehittäminen

- Hankkeella on tarkoitus vastata hallitusohjelman mukaisiin ja ministeriryhmän 2019 määrittelemiін lastensuojelun kehittämisen haasteisiin ja **erityisesti jälkihuoltoon siirtyvien aikuistumisen tuen kysymyksiin**
- Poikkeustilanne aiheuttaa kunnille ja valtiolle taloudellisia vaikeuksia => palvelujen uutta normaalia joudutaan rakentamaan
- Palvelujen välinen yhteistoiminta: millaiseksi uusi toimintatapa muodostuu jälkihuollon asiakkaiden näkökulmasta?
- Keväällä 2019 lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä selvitti asiaa monen eri ministeriön asiantuntijoiden ja keskeisten toimijoiden avulla: työryhmä ehdotti aikuistumisen tuen erillislakia ja sen toimeenpanoa erillisellä ohjelmalla: toimeenpano ei edennyt
- **Covid 19-pandemian sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset ovat massiiviset:** työttömien ja lomautettujen määrä kasvaa: **sijoitettuna olleiden nuorten pääsy työelämään heikentyy edelleen**
- **Lastensuojelun sijaishuollon ja jälkihuollon kantokyky on koetteilla**
- THL:n koronan sosiaalihuollon tilannekuva-kuntakysely: 20 % arvioi lastensuojelun tarpeiden lisääntyneen
- **Jälkihuollon palvelujen tarjonta erittäin heterogeeninen ja pirstaleinen**

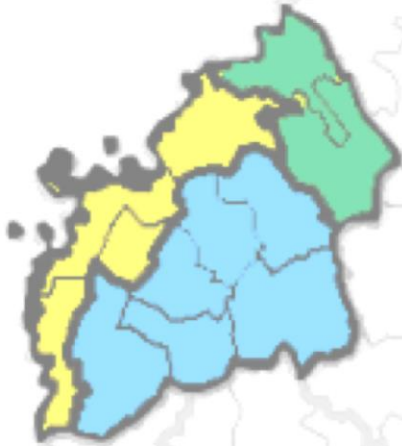
Elämässä eteenpäin Covid 19 tuottama arki ja lastensuojelun jälkihuollon palvelujen yhteiskehittäminen ESR-kehittämishanke :

Kokonaisuuden tavoitteet

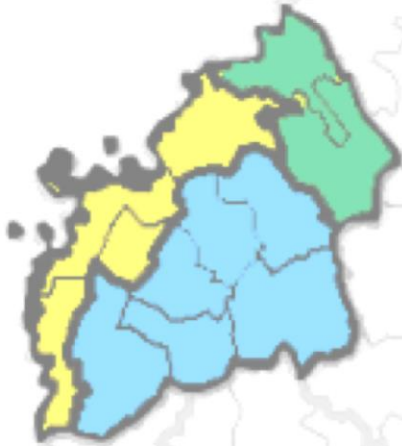
- **Tukea lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten sosiaalisten, terveydellisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumista** mm. parantaa kaikkien jälkihuoltoon siirtyneiden ja vaikeimmassa asemassa olevan Neet-VIP-ryhmän mahdollisuuksien tasa-arvoa ja osallisuutta
- **Tukea sosiaalityöntekijöitä, jotka pandemian oloissa yhdessä jälkihuoltoon nuorten kanssa etsivät selviytymistä edistäviä ja nuorten asiassa toimivia uusia toimintatapoja, menetelmiä ja käytäntöjä** esim. uudet jälkihuollon 21-25-vuotiaiden ikäryhmät
- **Luoda kansallinen yhteiskehittämisen rakenne jälkihuoltoon:** monialainen ja –tasoinen yhteiskehittämisen TKI-toimintarakenne, jossa hankkeen aikana keskitytään lastensuojelun jälkihuollon nuorten tukeen poikkeusoloissa
- **Kehittää pandemian jälkeistä uutta normaalia jälkihuollon palvelujen toimintaan:** tulosten hyödyntäminen dialogissa suoraan käytäntöön ja toimeenpanoon sekä yksilön että palvelujärjestelmän tasolla
- **Hyvien käytäntöjen juurruttaminen**

Elämässä eteenpäin – Covid 19 tuottama arki ja jälkihuollon palvelujen yhteiskehittäminen ESR-kehittämishanke

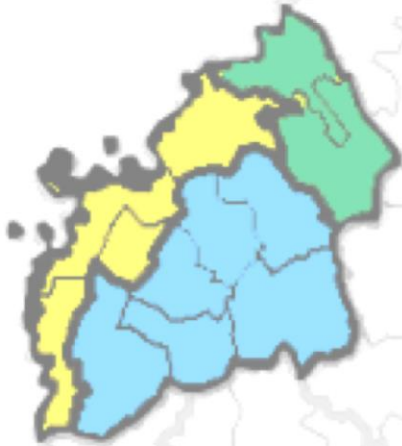
- **Tuottaa tilannekuva ja kuvaus alueen palvelukokonaisuudesta sekä kuva Covid 19 aiheuttamasta muutoksesta**
Selvitetään työnjako peruspalvelujen ja erityispalvelujen kanssa sekä sen asemoituminen jälkihuollon palvelujen toteuttamisen kokonaisuuteen
- **Vahvistaa alueellista ja maakunnallista yhteistyötä sekä edistää jälkihuollon alueellisen verkoston dialogisen toimintamallin kehittymistä**
- **Vahvistaa jälkihuollossa tarvittavaa osaamista**
- **Kuvata jälkihuoltoprosessin sisältö, yhtenäistää ja tehdä näkyväksi**
- **Turvata jälkihuolto nuorten vertaistukitoiminta ja sen jatkuvuus**

SONet BOTNIA:n rooli

- Osatoteuttajan hallinnolliset tehtävät, yhteistyö THL:n ja muiden osatoteuttajien kanssa: **tutkimustietoperustaisen kehittämisen vahvistaminen**
- **Koordinoi hankkeen tavoitteiden mukaista kokonaisuutta hanke-alueellaan**
- Vastaa muodostettavista kehittämisen kokonaisuuksista (työpaketit)
- Muodostaa alueellaan yhteiskehittämisen toiminta-alustaa ja rakennetta
- Aktivoi kuntien jälkihuollon työntekijöitä ja muita toimijoita: herättää keskustelua jälkihuollon järjestämisvastuusta, järjestää alueellisia kehittämisen työpajoja ja koulutuksellista tukea yhteistyössä
- Tukee tiedonkulkua ja viestintää hankkeessa
- Edistää jälkihuollossa olevien nuorten huomioon ottamista asiantuntijoiden omissa toimissa ja palveluissa
- Kokoa ja tuottaa alueellista seurantatietoa hankkeesta

Digitaalisen sosiaalityön kehittäminen

- Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto yhteistyössä Pelastakaa Lapset ry:n kanssa (Sonja Soini)

- Miksi?

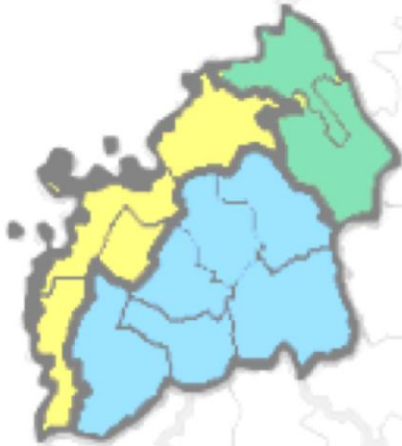
- Sosiaalipalvelujen digitaalisia ratkaisuja tulisi kehittää asiakkaiden tarpeiden mukaisesti

=> Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat ratkaisut lisääisivät sosiaalipalvelujen avoimuutta ja joustavuutta, ja siten tukisivat sekä asiakkaiden että laajemmin ihmisten osallisuutta => Tavoitteena on paremmat palvelut oikeaan aikaan => Inhimillisesti ja taloudellisesti järkevää

- Nykytila?

Sosiaalipalvelujen digitalisaation este on tällä hetkellä toimijakentän hajanaisuus.

Digitaalisen sosiaalityön kehittäminen

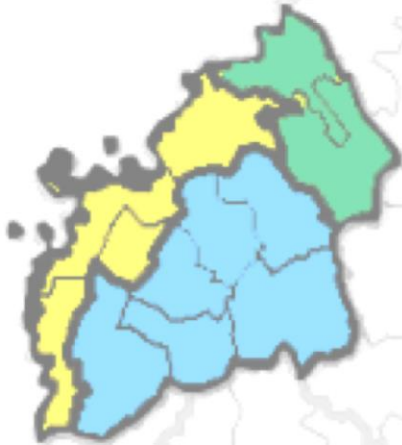

- Yksi digitalisaation eduista on se, että samaa työkalua voidaan helposti ottaa käyttöön monessa organisaatiossa
- Sosiaalipalveluja tarjoavissa organisaatiossa on hyvin eritasoisesti osaamista digitaalisten palvelujen kehittämiseen
- On organisaatioita, joissa on tehty ja tehdään hyvää digitaalisten sosiaalipalvelujen kehittämistä => ratkaisut eivät ole levinneet laajalle

Mitä?

- **Sosiaalihuollon digitalisaation edistämiseksi tarvitaan:**
 - Monipuolista kehittämistä
 - Osaamisen vahvistamista
 - Kokeilukulttuurin edistämistä

Digitaalisen sosiaalityön kehittäminen

- Terveyskylän rinnalle ”sosiaalikelä”?

- Terveyskylä on erikoissairaanhoidon verkkopalvelu, jossa on kolme tasoa: tietoa ja tukea kansalaisille, hoitoa potilaille ja työkaluja ammattilaisille:

Terveyskylässä on tällä hetkellä 32 taloa, kuten Mielenterveystalo, Haavatalo ja Leikkaukseen tulijan talo. (kehitetty Virtuaalisairaala 2.0 hankkeessa)

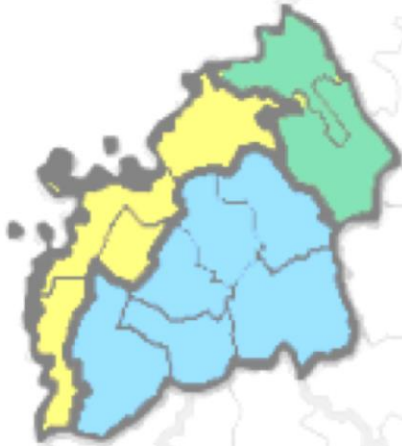
Terveyskylässä on mallinnettu talojen kehittämisprosessi ja sisällön tuottajille on tukea.

- Sosiaalikelän voisi rakentaa Terveyskylän oheen sen teknisiä ratkaisuja, rakenteita ja mallinnuksia hyödyntäen =>

- **Käytännössä kehittäminen tarkoittaisi, että Terveyskylään rakennettaisiin sosiaalisiin kysymyksiin keskittyviä taloja**, kuten Erotalo, Väkivaltatalo tai Lastensuojelutalo.

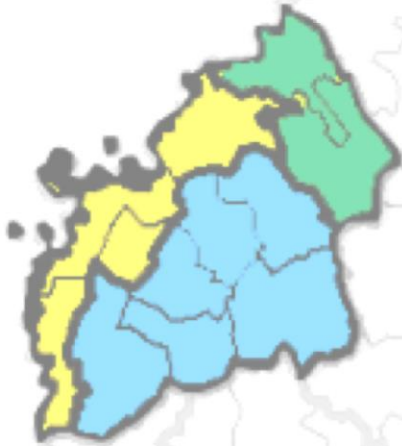
- Taloissa olisi kaikille suunnattua tietoa ja tukea esim. omahoito-ohjelmia sekä asiakkuuteen perustuvia tunnistautumisen takana olevia toiminta
- Kaikille avoimet sisällöt ja asiakkuuteen perustuvat sisällöt

Digitaalisen sosiaalityön kehittäminen

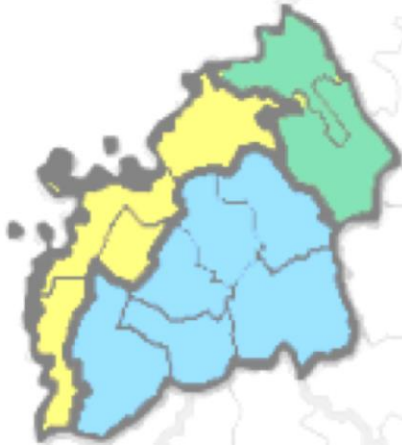
- **Terveyskylän rinnalle Sosiaalikelä**
- Kehittämishankkeessa sisällön tuotannon ja mallintamisen lisäksi ratkaisujen markkinointi organisaatioille ja käyttöön oton tuki
- **Esimerkkejä aiemmista kehittelyistä:**
 - Katariina Kohonen: taloudellisen ahdingon omahoito-ohjelma
 - Päijät-Häme: lastensuojelun digipalvelupolku
- Idea ei ole uusi, vaan Katariina Kohonen (silloin HUSissa) ideoi samaa jo v. 2018, mutta kehittämiselle ei ole löytynyt rahoitusta
- **Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto vaikuttaa digitaalisen sosiaalityön kehittämisen rahoituksen puolesta**

Sosiaaliasiamiestoiminnan selvitystyön työsuunnitelma

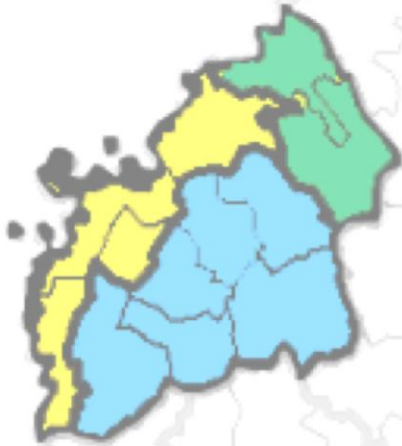
- SONet BOTNIA:n kehitysjohtaja on laatinut työsuunnitelman ajalle 4/2020-11/2020 selvitystyölle sosiaaliasiamiestehtävän mahdollisesta siirrosta SONet BOTNIAan, jonka SONet BOTNIA:n johtoryhmä on 29.5 hyväksynyt
- SONet BOTNIAlla on käynnistänyt sisällölliset kuntakuulemiset yhteistyössä Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän kanssa 5.6 (Tässä vaiheessa koskee Etelä-Pohjanmaata, mutta vahvistaa toteutuessaan koko SONet BOTNIA:n toimintaa)

SONet BOTNIA:n Uusi johtoryhmä 2020-2021

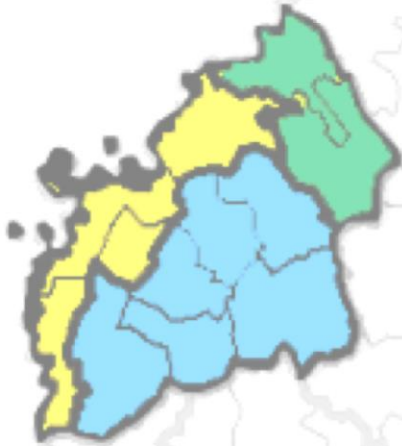
- Seinäjoen, Vaasan ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten sopimusosapuolet ovat nimenneet edustajat alueellinen edustus laajemmin huomioon ottaen johtoryhmän jäseniksi vuosille 2020-2021
- SONet BOTNIA:n puheenjohtajaksi valittiin kehittämisohtaja **Jussi Salminen**, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soitesta ja varapuheenjohtajaksi tulosaluejohtaja **Erkki Penttinen**, lapsiperhepalvelut ja sosiaalityö, Vaasan kaupungista
- Keski-Pohjanmaan edustajat johtoryhmässä
- Keski-Pohjanmaan kutsutut asiantuntijat johtoryhmässä

SONet BOTNIA:n talousasiat

- Talousarvion toteutumavertailu 30.4.2020 tilanteen mukaan
- Alustava talousarvio vuodelle 2021:
365 000€, josta valtionavustus arvio 240 000 €
- Kuntarahoitus vuodelle 2021: yht. 80 000€
vuonna 2020 käytetyn mallin mukaisesti perussopimusosapuolten kesken/maakunta:
Keski-Pohjanmaa ml. Kruunupyö / kuntaraha 28 968 €
- Hanketoiminta ja –rahoitus sekä maksullinen palvelutoiminta ovat kääntymässä alkuvuoden jälkeen kasvuun

Sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunnan terveiset

- Tutkimus- ja kehittämistoiminta osana sote-maakunnan järjestämisen vastuuta, siitä ei kuitenkaan erikseen säädettäisi
- Joillekin sote-maakunnille säädöksiä tehtäväksi (tukea ruotsinkielisten palvelujen kehittämistä, saamenkielisten palvelujen kehittämistä)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta: seuraa, ohjaa ja arvioi sosiaali- ja terveydenhuollon toteutumista
- Sote-maakunta, AVI, THL ja STM: tiedontuotanto ja tiedon hyödyntämisvelvollisuus
- Yhteistyöalueilla muodostetaan rakenne sote-maakuntien yhteistyösopimuksen perusteella
- Neuvottelukunnan lausunto => vaikea saada isolla ryhmällä esitettyä rakennetta => aikomuksena perustaa STM:n työryhmä
- Neuvottelukunnan valmistelu => tukea STM:n valmistelulle
- **TKI-rakenne ei ole mukana tässä Sotessa, mutta ikkuna TKI-rakenteelle on auki**

Sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunnan terveiset

- **TKI-rakenteen kaksi polkua:**

- **A) hallitusohjelmakirjaus**

- **B) sote-uudistuksen lausuntoaika 30.9.2020 asti=>**

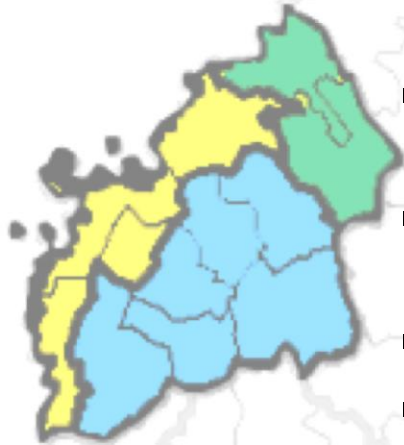
- **Osaamiskeskusneuvottelunta pitää tärkeänä:**

- A) Sote-lainsäädännön kehittämiseen saadaan näkemys sosiaalialan osaamiskeskuksilta

- B) Osaamiskeskukset varmistavat kuntiensä lausuntojen kautta TKI-rakenneasian luomiselle painetta

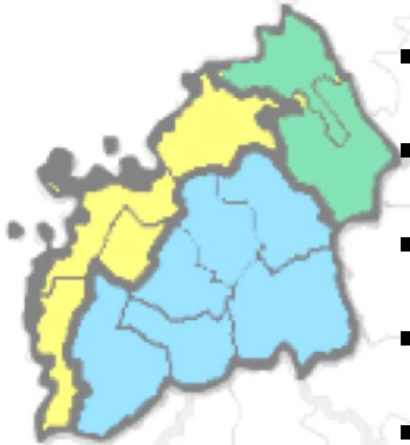
- Lakiin on oskenäkökulmasta tettava kantaa, koordinoidusti tuotettava näkemystä elokuussa

Sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunnan terveiset

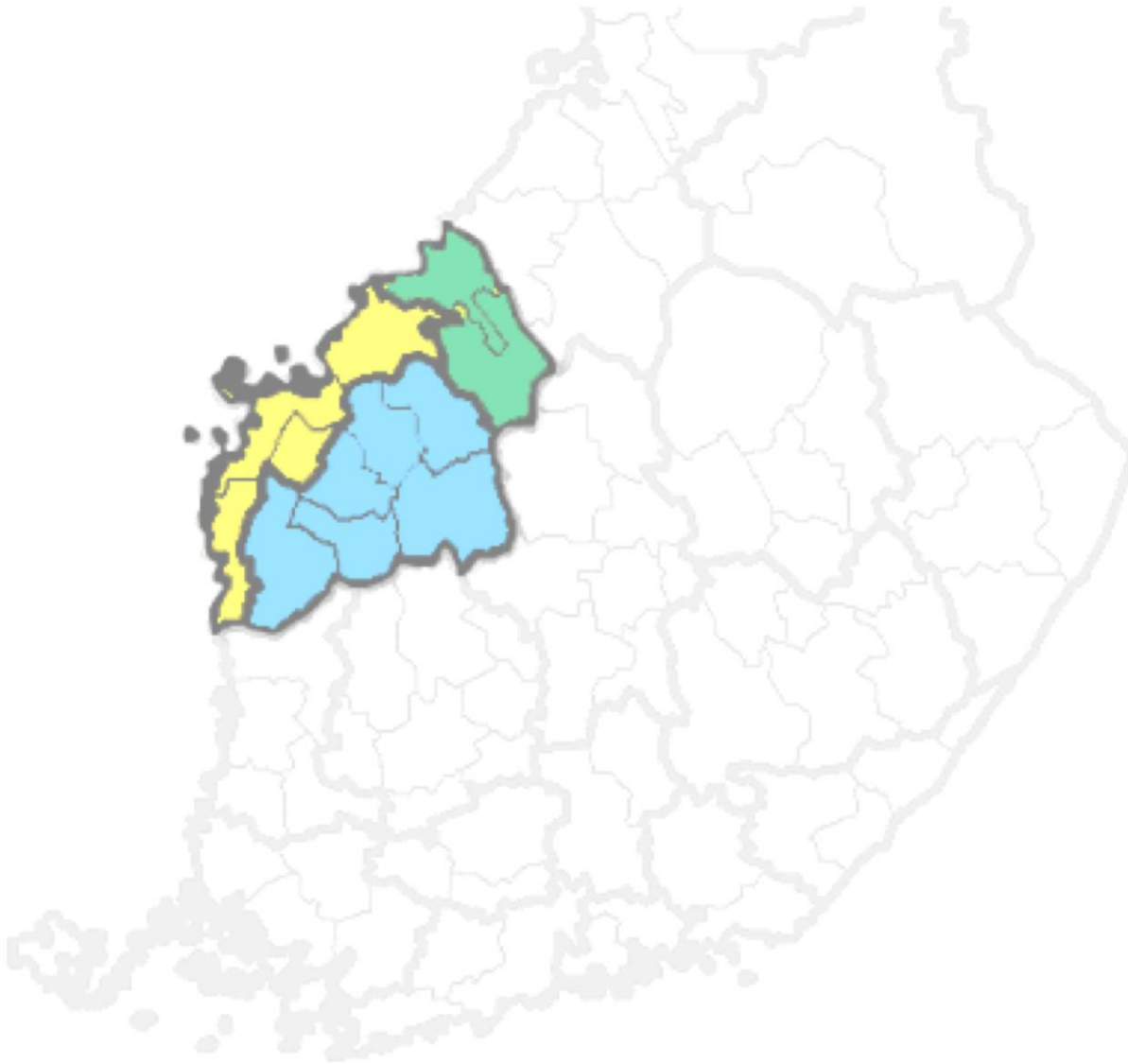

- Tulevaisuuden sote-keskushankehakemukset: pääosin hyviä, hienoa työtä alueilla pystytty tekemään
- Kahdeksassa maakunnassa sosiaalihuollon kehittämisohjelma hyvin mukana suunnittelussa, muissa hyvin ohuesti
- Asiakkaiden yhdenvertaisuus: osana palvelujen ulkoistaminen => myös ulkoistettujen sosiaalipalvelujen asiakkaiden palveluja tulee kehittää
- Sosiaalityön vaikuttavuuden arviointia ei nostettu esille hakemuksissa
- Sosiaalihuollon hanketoimistoon sosiaalihuollon asiantuntijaksi on saatu palkattua Heidi Muurinen => tuottaa kansallista näkemystä asiaan, mitä voitaisiin viedä alueella eteenpäin
- Mitkä ovat sosiaalihuollon jatkokehittämisen tehtävät, kun sosiaalihuollon kehittämisohjelma alistettiin Tulevaisuuden sote-keskusohjelmalle? Onko mahdollista saada kunnan sosiaalihuollon kehittämisohjelma tämän hallituskauden aikana? => Ei ole. Tulevaisuuden Soten alla viedään.

Sosiaalityön valtion tutkimusrahoitus

- Eduskunta on hyväksynyt lakiesityksen, TP:n esittelyt 11.6 ja siinä esitetään voimaan tulevaksi 1.9.2020 (ollut jo lausunnoilla)
- Taustalla hallitusohjelmakirjaus: "voimavarat sosiaalihuollon tutkimukseen ja kehittämiseen turvataan pitkäjänteisesti"
- Sosiaalityön tutkimuksen ja sen osaamisen vahvistaminen edellyttää tutkimuksen ja kehittämisen rakennetta
- STM:n kiireellisiä toimenpiteitä, jotta valtion tutkimusrahoitus 4 miljoonaa euroa saadaan käyttöön
- STM asettaa valtakunnallisen asiantuntijoista koostuvan sosiaalityön tutkimuksen arviointiryhmän
- Tehtävä vuosittainen ehdotus tutkimustoiminnasta, seurata ja arvioida rahoituksen suuntaamista
- Vertaisarvioinnin organisoiminen => kiireellinen
- Rahoitushaku pitäisi saada varhain, rahoituspäätökset 31.12.2020 mennessä
- Sosiaalialan osaamiskeskusten tulevaisuuden näkökulmasta hyvä uutinen: Vihdoin luodaan lakisääteiset edellytykset yhden perustehtävän toteuttamiselle: "tutkimuksen, kehittämisen, koulutuksen ja käytännön integraation toteutuminen."

Kehitysjohdaja Arto Rautajoki
Puh. 040 830 0366 / arto.rautajoki@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Anne Saarijärvi
puh. 040 830 3950 / anne.saarijarvi@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, vs. kehittämissuunnittelija Auli Romppainen
puh. 040 830 0337 / auli.romppainen@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, aluekoordinaattori Päivi Niiranen
Puh. 040 680 7115 / paivi.niiranen@seamk.fi

Etelä-Pohjanmaa, ma. toimistosihteeri Tuula Hautanen
puh. 040 830 3988 / tuula.hautanen@seamk.fi

Keski-Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Iiris Jurvansuu
puh. 044 780 9976 / iiris.jurvansuu@soite.fi

Pohjanmaa, kehittämissuunnittelija Tuula Mulju
puh. 040 524 9933 / tuula.mulju@vaasa.fi

Pohjoismaisen yhteistyön erityistehtävä
kehittämissuunnittelija Marjo Hannu-Jama
puh. 040 136 5972 / marjo.hannu-jama@vaasa.fi